

ІНШОМОВНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ У СПОРТІ (НА ПРИКЛАДІ ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ)

Квасниця І. М.

*доктор філософії, доцент кафедри теорії і методики фізичного
виховання і спорту*

*Хмельницький національний університет
м. Хмельницький, Україна*

Лещенко Д. І.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

*Хмельницький національний університет
м. Хмельницький, Україна*

Корольов Б. А.

старший викладач кафедри фізичного виховання

*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна*

Сучасний етап розвитку спорту характеризується активними процесами глобалізації, інтернаціоналізації та інтеграції, що суттєво впливає на всі аспекти діяльності спортсменів і спортивних організацій. У таких умовах володіння іноземними мовами стає необхідною складовою професійної компетентності фахівців у сфері фізичної культури і спорту. Участь спортсменів, тренерів, науковців, суддів і представників спортивних федерацій у міжнародних змаганнях, семінарах, форумах та конференціях потребує не лише високого рівня спортивної підготовки, а й уміння ефективно комунікувати іншими мовами, насамперед англійською – мовою міжнародного спортивного спілкування.

Іншомовна комунікація у спорті виконує не лише інформаційну, а й інтеграційну функцію. Вона є важливим чинником професійної взаємодії, підвищення ефективності тренувального процесу, обміну досвідом, упровадження інноваційних методик підготовки та розвитку міжнародного партнерства. Уміння спілкуватися іноземною мовою сприяє налагодженню контактів між спортсменами різних країн,

формує позитивний імідж національних спортивних організацій та відкриває нові можливості для професійного зростання [2, с. 136].

Особливого значення іншомовна комунікація набуває у легкій атлетиці – одному з наймасовіших і найглобальніших видів спорту, де вона є необхідною умовою ефективної міжнародної співпраці, організації змагань, тренувальних зборів та науково-дослідної діяльності.

Слід зауважити, що сутність поняття «іншомовна комунікація» полягає у процесі міжособистісного спілкування, під час якого відбувається обмін інформацією між представниками різних мовних і культурних спільнот [1, с. 13]. Для спортивної сфери іншомовна комунікація має чітко виражений прикладний характер, адже сприяє організації спільної діяльності, координації дій під час змагань, тренувань, навчально-тренувальних зборів і наукових досліджень. В умовах активної глобалізації спорту іншомовна компетентність стає невід’ємним елементом професіоналізму спортсменів, тренерів і спортивних менеджерів. Міжнародні спортивні події – чемпіонати світу, Ігри Олімпіад, форуми, семінари – створюють багатомовне середовище, у якому ефективна комунікація визначає якість взаємодії та результативність діяльності.

У середовищі легкої атлетики іншомовна комунікація проявляється у щоденному спілкуванні спортсменів і тренерів із різних країн, під час суддівства міжнародних стартів, у роботі офіційних представників, при підготовці звітів, коментарів і виступів на пресконференціях. Мова виконує функцію універсального інструмента професійної взаємодії, що забезпечує точність, ефективність і злагожденість дій усіх учасників спортивного процесу. Особливістю спортивної комунікації є поєднання професійної термінології з елементами невербального спілкування [1, с. 14]. Учасники міжнародних змагань мають володіти спеціальною термінологією («starting blocks», «false start», «relay exchange zone»), розуміти офіційні команди суддів, інструкції організаторів та вміти коректно висловлювати власну позицію у багатонаціональному середовищі.

Водночас, у процесі міжнародного спілкування нерідко виникають комунікативні бар’єри, пов’язані з недостатнім рівнем володіння іноземною мовою, різницею у культурних моделях поведінки чи стереотипами сприйняття. Такі труднощі можуть негативно впливати на командну взаємодію, ефективність тренувань і навіть результати виступів. Подолання бар’єрів можливе шляхом розвитку мовленнєвої компетентності, формування міжкультурної толерантності та активного використання сучасних цифрових засобів комунікації (онлайн-перекладачів, навчальних платформ, віртуальних тренінгів).

Мова як засіб міжнародного спортивного співробітництва виконує інтеграційну функцію, сприяючи налагодженню контактів, обміну інноваційними методиками тренування, науковими розробками та організаційним досвідом. Так, англійська мова широко застосовується під час тренувальних зборів легкоатлетів, онлайн-семінарів із підготовки спортсменів високого рівня, співпраці з міжнародними федераціями (IAAF, World Athletics), а також у публікаціях науково-дослідних результатів.

Без сумніву, важливою складовою підвищення якості міжнародної комунікації є формування іншомовної комунікативної компетентності у закладах вищої освіти, які готують фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Наразі ЗВО спортивного профілю можуть забезпечувати цей процес шляхом:

- запровадження обов'язкових освітніх компонентів та спеціалізованих курсів «Іноземна мова за професійним спрямуванням»;
- участі здобувачів вищої освіти у програмах академічної мобільності, міжнародних обмінах і проєктах Erasmus+;
- організації спільних тренувальних зборів, воркшопів, гостьових лекцій і конференцій за участю іноземних фахівців;
- розвитку навичок самоосвіти через онлайн-платформи, вебінари, інтерактивні ресурси й віртуальні курси тощо [3, с. 60].

Такі форми освітньої діяльності сприяють не лише підвищенню рівня мовної підготовки, а й формуванню міжкультурної компетентності, що сприяє успішній інтеграції майбутніх фахівців у світову спортивну спільноту. Іншомовна комунікація у спорті сьогодні – це не просто інструмент спілкування, а ключовий фактор професійного розвитку, міжнародного партнерства та конкурентоспроможності спортсменів і тренерів на глобальній спортивній арені.

Отже, іншомовна комунікація є ключовим чинником підвищення ефективності міжнародної співпраці у спорті, сприяє професійному зростанню спортсменів, розвитку наукових контактів і формуванню позитивного іміджу держави на міжнародній арені. Її подальший розвиток та інтеграція у систему підготовки фахівців фізичної культури і спорту є важливою передумовою успішного функціонування спорту у глобалізованому світі.

Література

1. Вакулович Л. Л. Формування професійної мовленнєвої компетентності у студентів спортивних вузів. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2022. Т. 33 (72). № 4. С. 12–17.
2. Грибан Г. П., Скорий О. С., Опанчук Д. Р., Косенко Н. В. Формування професійно-комунікативних компетентностей у майбутніх тренерів з різних видів спорту. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2022. № 14. С. 135–143.
3. Квасниця І. М., Хіміч В. Л., Дмитришин Н. О. Формування професійної майстерності майбутнього тренера-викладача у процесі фахової підготовки. *Молодь і ринок*. 2023. № 4 (212). С. 58–64.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-568-9-40>

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕДІА ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Кирієнко М. Г.

*викладач-стажист кафедри теорії та методики
фізичного виховання*

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Запоріжжя, Україна*

Сучасний освітній контекст характеризується швидким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, які трансформують способи подачі навчального матеріалу та організації освітнього процесу. У сфері фізичного виховання цифрові інструменти відкривають нові можливості для підвищення мотивації здобувачів, індивідуалізації навчання, контролю навантаження й оцінювання досягнень. Водночас питання ефективності таких технологій і їхньої дидактичної інтеграції залишається предметом досліджень.

Впровадження мультимедіа у фізичному вихованні повинно бути спрямоване на чіткі педагогічні цілі: розвиток техніко-тактичних навичок через відеоаналіз; підвищення рівня фізичної активності через ігрові механіки й моніторинг; формування самооцінки і навичок самоконтролю; забезпечення безпеки і профілактики травм через контроль навантаження.